

REC'D JAN 27 1975

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

V I E N Y B Ė

Oldest Lithuanian Newspaper in the World - Founded 1886

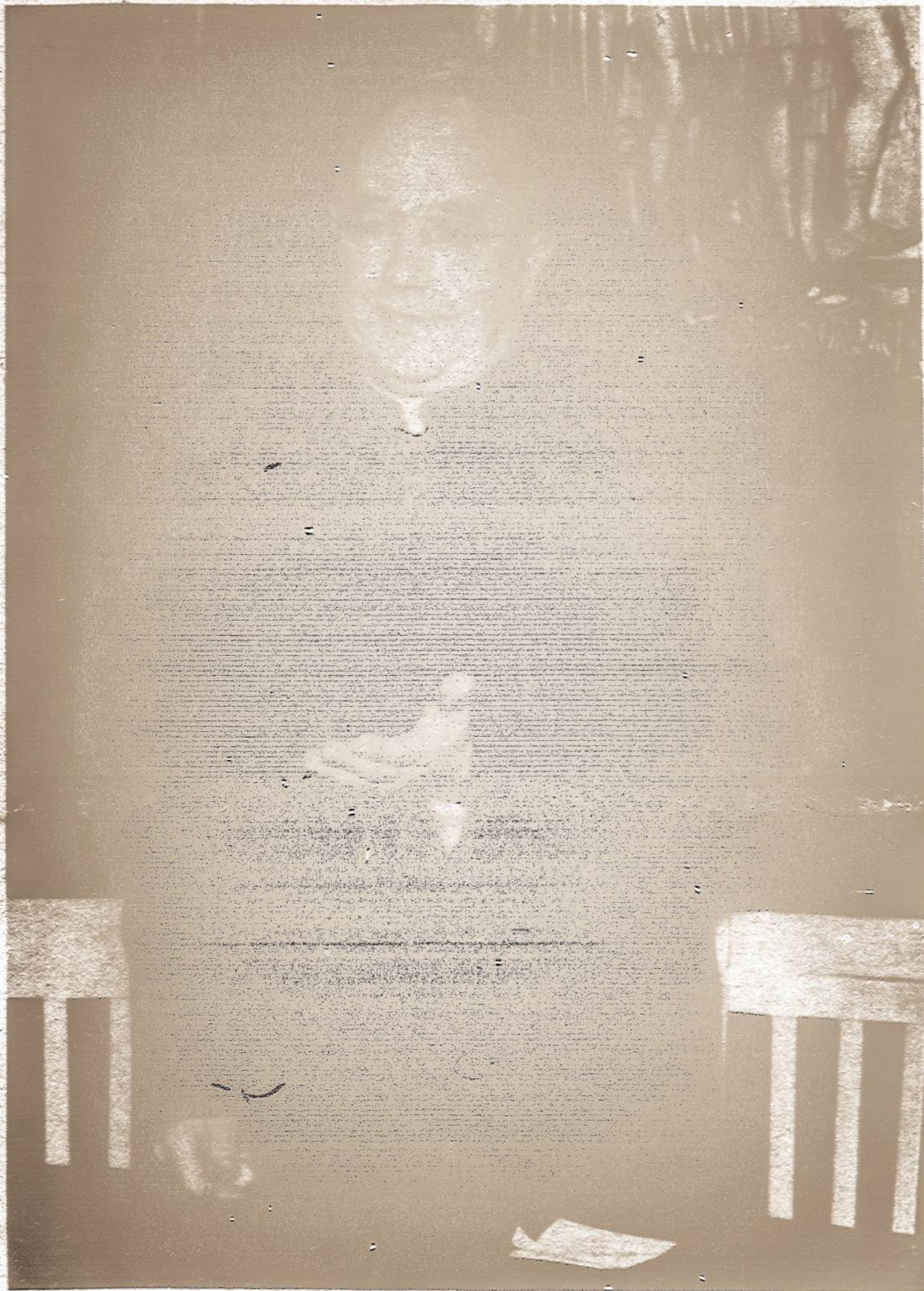
89 M. 2 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1975 M. SAUSIO (JANUARY) 24 D.

Telephone
APplegate 7-7257

30 CENTU

ROMOJE MIRĖ PRELATAS DR. JUOZAS B. KONČIUS

Sausio 13, anksti rytą Villa Litua namuose, Romoje mirė prel. dr. Juozas B. Končius, buvęs ilgametis BALFo pirmininkas, vėliau išrinktas garbės pirmininku.

Velionis buvo gimęs 1891 birželio 16 Stulgiuose. Mokėsi Kaltinėnuose, Raseiniuose, Petrapily ir baigė Kauno kunigų seminariją. Kunigu išventintas 1917. Studijavo ir Breslave, Vokietijoje, dabar Lenkijoje.

Kapelionavo ir mokytojavo Šiauliuose. 1923 m. atvykęs į Ameriką surinko \$10,000 Vilties draugijos namams. Vėl studijavo Washington, D. C. Katalikų ir Fordam, Bronx, N. Y. universitetuose, išgijo daktaro laipsnį.

1927-1945 buvo Mount Carmel, Pa., klebonu.

Nuo 1944 iki 1964 m. buvo BALFo pirmininku, po II pasaulinio karo

lankė lietuvių pabėgėlių stovyklas Europoje, 1949-1951 Fordhamo universitete profesoriavo.

Buvo CARE, NCWC ir kitų organizacijų narys. Bendradarbiavo Lietuvos ir Amerikos lietuvių spaudoje, parašė ir išleido kelias knygas 1966 m. Atsiminimus iš BALFo veiklos, Vytautas the Great (1964), Lietuvos istoriją anglų kalba ir kt., suredagavo Amerikos Lietuvių Katalikų veiklos darbus.

Pasitraukęs iš visų pareigų, gyveno Daytona Beach, Floridoje, vėliau Romoje.

Visą laiką Romoje rinko Lietuvą liečiančią istorinę medžiagą.

Palaidotas sausio 16, Romoje šalia vyskupo Padolskio.

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Velionis, sausio 13 ryte rastas

Nori pertvarkyti Vilnių

Iš Maskvos į Vilnių, atvykusi grupė rusų architektų ėmėsi formuoti planus, pertvarkyti Vilnių.

Jų sudarytam projekte pirmoje vietoje pažymėta nugriauti Vilniaus katedros bokštą.

Pasak rusų, katedros bokštas trukdo trafikui - judėjimui.

Lietuviai aiškina, kad Vilniuje yra labai mažai automobilių ir bokštas trafikui netrukdo.

Bokštas pastatytas toje vietoje, kur kadaise stovėjo Sventaragio aukuras.

Rusai pataria išgriauti ir keletą kitų istorinių pastatų, kaip tai senovės miesto Vilniaus Rotušę esančia gale Didžiosios gatvės ir taip pat kunigaikščio Radvilo rūmus Trakų gatvėje, vadinamus "Cardinalije".

Lietuviai architektai griežtai pa-

smerkė tokių istorinių paminklų naikinimą.

Jei dėl tokių istorinių vertybių pagelbėtume Lietuvos architektams, atliktume patriotinį darbą.

Gimtasis kraštas, išeiviams skirtas Vilniuje leidžiamas laikraštis, 1975 m. sausio 1 paskelbė Maskvos Inturisto informaciją, kad 1974 metais Lietuvą aplankiusios 28 užsienio lietuvių grupės. Iš jų tarp 17 buvusios iš JAV, kitos iš Kanados.

— Amerikos gyventojų surašymo biuras pateikė skaičių, kad Naujųjų Metų pradžioje, vidurnaktį, Amerikoje buvo 213,203,059 gyventojai. Kad čia gyvena nuo 5 iki 10 milijonų nelegalių emigrantų, ir jų skaičiaus niekas tikrai nežino. Biuras nieko nepastebėjo.

DAIL. A. VARNUI 96 METAI

Seniausias lietuvių dailininkas išeivijoje ir gal būt pasaulyje - Adomas Varnas, kuriam 1975 m. sausio 1 d. suėjo 96 metai amžiaus. Nuotraukoje jis matomas kartu su žmona, Kazimieriete vienuole Perpetua ir D. Petrutyte.

Chicagoje gyvenantis dail. Adomas Varnas šių metų pradžioje atšventė savo 96 gimtadienį. Įdomu, kad Bostone leista Lietuvių enciklopedija jo gimimo data žymi sausio 1 d., o Lietuvoje išėjusi Mažoji tarybinė enciklopedija - sausio 2 d. Tačiau, nežiūrint šio mažo netikslumo, Varnas šiuo metu, turbūt, yra pats seniausias tebegyvenantis dailininkas ne tik išeivijoje, bet ir Lietuvoje.

Taip pat Varnas pažymėtinas ne tik kaip dailininkas, bet ir kaip pedagogas, visuomenininkas, liau-

dies kūrinių rinkėjas. Net ir Mažoje tarybinėje enciklopedijoje visa tai iškeliamą. Ten rašoma: Keliavo po Lietuvą, rinko liaudies meno kūrinius. Surinko apie 2,000 kryžių, koplytstulpių, stogastulpių fotografijų. 1925 dalį jų eksponavo Monzoje (Italija) dekoratyvinio meno parodoje.

Sunku, o taip pat nėra reikalo kartoti visus dail. Varno pasiekimus per jo ilgą ir garbingą gyvenimo kelią. Čia tik norisi jam palinkėti dar saulėtų dienų!

VIENYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

was established in 1886 by Juozas J. Paukšys in Plymouth, Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. VIENYBĖ co-owners are: Valerie Tysliava and Joseph N. Tysliava. Published bi-weekly by Valerie Tysliava and Joseph N. Tysliava. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor Valerie Tysliava; Assistant Ann Waivada; Business Manager and Photo Editor Joseph N. Tysliava; Senior Editor Vytautas Širvydas; English Editor Demie Jonaitis; Contributing Editors: Juozas Kreivenas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zalarorius.

SUBSCRIPTION RATES: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved. EDITORIAL and ADMINISTRATIVE OFFICES at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telephone: APplegate 7-7257.

mes

Vytautas Širvydas

Pagrindiniu Amerikos lietuviams tikslu šioms metams privalėtų būti stiprinti mūsų laikraščius ir organizacijas, ypač Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Lenkų Susivienijimas Związek pernai per 9 mėnesius įrašė 6,420 naujų narių. Lenkų Amerikoje, sakoma, yra apie šeši milijonai, lietuvių - pusė milijono. Pasivyti ir būti lygiomis su lenkais, lietuviai privalėtų per 9 mėnesius įrašyti ano skaičiaus dvyliktą nuošimtį - 535 naujus mūsų Susivienijimui narius. Ar įrašys?

Praėjusį rudenį Amerikoje įvyko trys veiksnių konferencijos, kurioms, Žadeikio žodžiais, nepavyko rasti "vienos kepurės" Lietuvai laisvinti. Paskutinė, tačiau, geriau pavykusi, nes buvusi "labiau uždara". Ji nutarė, kad Amerikos lietuviams "tikslinga puoselėti ir plėsti ryšius su lietuviais Lietuvoje", vadovaujantis savo sveika nuovoka, kad nekenktų tautos reikalams". Kitas nutarimas buvęs "Pakantos puoselėjimas ir jos prisilaikymas mūsų spaudoje, organizacijose ir pavieniuose yra būtinas".

Vienybės žmonės nuo Tysliavos laikų (nuo 1960 ir anksčiau) tas idėjas skelbė ir jų prisilaikė. Puiku, kad ir mūsų "naujieji" susisipietėliai veiksmuose priėjo šios sveikos senųjų Amerikos lietuvių nuotaikos. Gal būt, kai kurie dabar atsilygins ir Vienybei seniai išskolintas prenumeratas.

Siekiant tautos reikalų, maža padeda ginklų žvanginimas dešinėje ar aklas keliaklūpsčiavimas kairėje. Tie, kurie palaiko ryšius su lietuviais Lietuvoje, nėra išdavikai, o, kurie netiki didrusiems ir jų pažadams, nėra tautos atplaišos. Lietuviams visada buvo sunku bendrai vieningai dirbti, bet tautos reikalai kaip tai visgi visada prasistumdavo pirmyn. Gal tas pats vyks ir 1975 metais?

Vienybės žmonės tegali džiaugtis, kad, žiūrių puolimų metu, jie išlaikė senųjų Amerikos lietuvių visas sveikiausias per šimtą imigracijos gyvenimo metų išiauklėtas pozicijas.

Vilniuje leidžiamas Gimtasis Kraštas, atrodo, suprato, ko daugelis mūsų redaktorių dar nesupranta: prie jaunimo greičiau galima prieiti anglų, negu lietuvių kalba. Lapkričio 14 išvedė anglų kalba skyrių "The native land addresses you in English". Gaila, kad šio skyriaus redaktorius, kuris redaguoja ir Tiesą Vilniuje, užadresavo storą melą: "Lithuania was accepted into the family of Soviet nations, according to her own request". Tas "request", tačiau, buvo labai panašus į amerikiečių "cowboy" prašymą, kada, revolverį atkišęs, jis taria: "Smile, when you say that".

Katalikų Draugo redaktorius (šiam laikraščiu kunigų redaktorių jau neliko, visi nukeliavo pas šv. Petrą) rašo: "Iš turimų duomenų matyti, kad mažiausia dėl Lietuvos tikinčiųjų persekiojimo jaudinasi Vatikanas ir Pasaulinė Bažnyčios taryba (vyriausias protestantų organas). "Kas tiesa, tai ne melas, bet, kada kunigai Draugą redaguodavo, tokių minčių neiškeldavo. Dabartinis redaktorius Kviklys, kuris, sakoma, "susekęs sovietinių šnipų mūsų redakcijose", gal būt, incognito yra bedievis?

Skelbiama, kad Lietuvių Fondas jau pasiekęs milijoną ir gruodžio 8 d. turėjęs \$1,019,274, sudėtų 3,814 Amerikos ir Kanados lietuvių, kurių daugiau dešimtas nuošimtis jau mirę. Pernai pelno susilaukta apie \$53,000, kurių \$18,000 eina administracijai, todėl lietuvybei tenka \$35,000 (1962 m. teko \$1,200).

Prisiimdama Vienybės ir kitų laikraščių kritingas pastabas, Fondo valdyba nutarė į spekuliacijas dėti tik 20-ąjį aukų nuošimtį, o kitką investuoti į pastovesnius bonus. Kiek nuostolių iš spekuliacijos Fondas patyrė, nutylima.

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

METAINAUJI, BET KAS IŠ TO?

Sulaukėme naujų, 1975-ųjų metų. Šiek tiek džiaugsmo, linkėjimų, šviesesnių nuotaikų, vilčių... Šiek tiek ir santūrumo besidžiaugiant, belinkint...

1975-ji metai paveldi sunkų palikimą. Infliacija gydoma depresijomis, depresijos gydomos infliacijomis. Prakiurusios kelnės lopomos skylėmis...

Daug neatnarpliotų mazgų: ekonominių, politinių, ideologinių ir t. t. Energijos krizė, žmonijos priauglio pavojai, žmogaus polinkis žemės rutulį paversti dideliu mėšlynu ir t. t. Net ir Kissingerio kombinacijos neįstengia užgesinti karo židinių.

Kas iš to bus? Į kokią pakalnę nuriedės niekieno nevaldomi ratai?

Na, betarpiški pavojai kol kas tik du: pragyvenimas greitu tempu išpūdingai brangsta, pinigėlis kišenė vis sunkiau laikosi, o nedarbo galimybės vis didėja. Laimingų metų!

Mielas bičiuli, laimingų metų! Laimingų - kad joki ratai nesuvažinėtų, kad joki volai nesuvoluotų!

Klausinėja kelio pas nežinančius

Pasitinka veiksniai koki pabėgėlių iš Lietuvos. Kiek džiaugsmo! Net nepagalvoja: gal tas žmogus Lietuvoje reikalingesnis. Ne, ma jį galai tą Lietuvą, by tik kas nors iš vergijos išsigelbsti! Vardan patriotizmo reikalingi pasmerkti visi tie, kur nesupranta, kad Lietuvoje lietuvių reikia daugiau, kaip kur kitur.

Toliau - atvykėli kamantinėja, duoda jam įvairiausių klausimų. O tas, jei sąžiningas, prisipažįsta kai ko nežinąs, ką mes čia jau seniai ir plačiai žinome. Pvz., muzikui pabėgėliui kiša net Jonynienės vadovėlių: sakyk, broliu, nuomonę (jei sakysi savo nuomonę, nebūsi geras, sakyk mūsų nuomonę!).

Pagaliau kai kuriais atbėgėliais veiksmių žmonės nusivilia. Net itaria, kad pabėgėliai ne atbėga, bet paprasčiausiai būna priešų atsiūsti karingsiems išveiviams apgaudinėti ir mulkinti.

Tikrovė yra tokia, kad šiaučiams tinka savas amatas, o ne laivų statyba. Veiksnių vadovybėse neturėtų rasti žmonių, kurie ištyžta prieš kiekvieną tokią pabėgėlių sensaciją, kuri šiaip lengvai patiriama iš tarybinės spaudos, laiškų ar šiaip

ryšių su tėvyne. Bendrai imant, atbėgėliai apie Lietuvą žino labai mažai. Jie pažįsta tik savo aplinką. Ryšiai su tėvyne turi būti kuo platesni, informacijos rinkimas turi apimti galimai daugiau žmonių. Atbėgėlių informacija pirmoje eilėje naudinga tik tiems išveiviams, kurie pažįsta komunizmo teoriją ir tarybinį gyvenimą. Kas išveiviu su komunizmu teturi tik tiek pažinties, kad savame užpakaly tebejaučia skausmą to tarybinio spyrio, kuriuo buvo išspirtas iš tėvynės, tas be reikalo tariasi pažįstas komunizma: toks tipelis tepažįsta spyrio skonį, nieko daugiau.

Anąkart skaitėme vieno tautininkų šulo nusivylimo Jurgučiu rašinį. Siūlau nusivilti ne Jurgučiu ir ne kitais ankstesniais ir vėlesniais atbėgėliais, siūlau nusivilti tais veikėjais, kurie tuos atbėgėlius pasitinka, išdarinėja visokius niekus, o ant galo nutyla ir pažinties su Butkais gėdisi. Ir kai jau tenka didvyrius nurašyti į nedidvyrius, tai žioplų iškilųjų didžiausia yda pasidaro ta, kad jie nesupranta atsistatydinti.

Pasamdė...

Chicagos advokatas Jonah Rosenberg rašo "Ponui Vladui Velžai", LB Marquette Park apylinkės pirminkui:

— Šiuo pranešu, jog ALT, a (Lithuanian American Council, Inc.) pasamdė mane tikslu ieškoti pagalbos dėl šmeižiančio pareiškimo apie mano klientą, kuris su Jūsų parašu buvo paskelbtas JAV Lietuvių bendruomenės Marquette Parko apylinkės Biuletenyje Nr. 1, 1974 metų gegužės 20 dieną. Minėto biuletenio 2-me puslapyje, po ant-rašte "dabar apie vidaus reikalus" Jūs padarėte sekantį pareiškimą:

"Tame susirinkime šalia bendruomenės narių, kurie nuolat lankosi į susirinkimus, atsilankė ir nariai ALT'o valdybos, kuri kovoja prieš bendruomenės organizaciją ir kurios nariai yra politinių partijų aktyvistai; kurie anksčiau niekada nesidomėjo šitokiais susirinkimais".

— Mano klientas tvirtina, kad Jūsų teiginys apie tai, kad ALT'os valdyba kovoja prieš Lietuvių bendruomenės organizaciją, yra visiškai neteisingas ir kad Jūs jį padarėte iš blogos valios, norėdamas pakenkti mano kliento reputacijai, bei padaryti jam finansinių nuostolių. Pra-

Tęsinys 3 psl.

Naujųjų lietuvių suorganizuota Lietuvių Žurnalistų sąjunga paštu įvykdė savo centro valdybos rinkimus, kuriuose dalyvavo 148. Neišrinktas nė vienas mūsų laikraščio redaktorių! Gal būt, jie ne žurnalistai, o, gal būt, pati žurnalistų sąjunga, tikrovėje, yra kitokių amatininkų sambūris?

VLIKo seime dalyvavo 37 atstovai iš draugijų, kurių narių skaičius ir gyvybės stovis yra gili paslaptis. Dalyvavo ir 38 svečiai. "Sviežio oro" inėšė Simas Kudirka, kuris kalbėjo ir seime ir bankete. Seimas nepareikšė jokio noro sukurti vieną organizaciją, kuri kalbėtų autoritetingu visų Amerikos lietuvių balsu.

Vienybė, 1975 m. sausio 24 d.

STEBĖTOJO PASTABOS

Siais 1975 metais įvyks vyskupo Valančiaus mirimo (geg. 29) šimto metų ir šimto metų menininko Mikolajaus Konstantino Čiurlionies gimimo (rugs. 22) sukaktys.

Vienybę 1892 m. redaguodamas, Antanas Milukas prie redakcijos įsteigė vyskupo Valančiaus (tada vadinosi "Volončiausku") vardu knygynėlį Plymoutho lietuviams, į kurį sutelkė daugiau negu šimta gerų tų metų lituanistikos knygų.

Chicago lietuvių kapinėse vandalai pavogė 76 skirtas karo veteranų kapams vėliavas. Tautinėse kapinėse dingo 52, šv. Kazimiero 24. Toks vandalizmas tai kai kurių Amerikos gyventojų gana žemo kultūrinio laipsnio žymė!

Worcester, Mass. lietuviai džiugiai neoficialiai atsidarė naujus pastatus Maironio parke, kuriame senieji pernai sudegė. Naujieji kainavo \$550,000. Oficialus atidarymas bus balandžio mėn. Darbui energingai vadovauja K. Adomavičius, A. Kauševičius ir kiti. Vietos amerikiečių dienraštis ta proga paskelbė pasikalbėjimą su 90 metų sulaukusių Petru Alavošium, dabar gyvenančiu Villa Maria prieglaudėje, Thompson, Conn. Jis papasakojo Maironio parko įsikūrimo istoriją.

Cleveland, Ohio State universitete, geg. 1-3, ruošiamą Midwest Slavic konferencija, kuriai ukrainas prof. Lubomyr Wynar (Kent universiteto) pateiks paskaitą "Rusų laikinoji vyriausybė ir ne rusų tautybės". Bus kalbama apie Lvovo ir Kerenskio valdžias.

Aidų žurnalas praneša: "Journal of Baltic Studies, 1974 No. 2 yra numeris, kuriame nebėra nė vieno bendradarbio lietuvio".

Svedų Baltijos mokslinis institutas ir amerikiečių baltistų sąjunga "For the Advancement of Baltic Studies" ruošia baltistų studijų triidienę konferenciją Stockholme birželio 6-9. Lėšų duoda miesto valdyba ir Švedijos švietimo ministerija. Joje bus kalbama anglų ir vokiečių

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

Tęsa iš 2 psl.

šau atsakyti laišku, ar Jūs esate pasiryžęs minėtą pareiškimą atšaukti, priešingu atveju aš turėsiu ieškoti išeities kitomis priemonėmis. - (Cituota iš "Akiračių" Nr. 9(63).

Atrodo, čia nėra koks jumoras, bent iš ALT'os pusės.

Jau vien šis advokato raštas labai sveikintinas, jis įneša daug šviesos į vadinamą lietuvišką veikimą. Pažiūrėsime toliau: ar "ponas Vladas Velža" bus nukorotas, ar ALT'os teisybės ieškojimas nepavirs į užpėrėtą kiaušinių (į papėrą)?

Kaip susiklostys ateitis, nesvarbu. Svarbu, kad ALT'a jau aiški.

Vienybė, 1975 m. sausio 24 d.

kalbomis. Norį pateikti paskaitų, prašomi susisiekti su direktorium - Baltiska Institute, Dr. Bruno Kalnins, Box 16,052, Stockholm 16, Sweden.

Profesorius Alfred Senn, Pennsylvania universiteto pensininkas, savo knygyną padovanojo Wisconsin universitetui, kur jo sūnus, Alfred E., yra istorijos ir politinių mokslų skyriaus vedėjas. Knygynas turi arti 5,000 įvairių knygų, ypač gausus lietuviškomis temomis (istorija, kultūra, politika). Profesorius Senn turėjo surinkęs apščiiai medžiagos apie šveicarų (jo tautiečių) ir lietuvių imigraciją į Ameriką. Ją visą padovanojo Wisconsin State Historical draugijai, Madison, Wis.

J. Gimbutas praneša, kad Lituanistikos instituto nariai turi spaudai paruošę veikalų, tik neranda lėšų jiems išleisti. Instituto Darbų tretįjį tomą 1973 metais finansavo Lietuvos Fondas, pateikęs lėšų ir bibliografijos porai tomų. Yra paruoštas Darbų ketvirtas tomas ir kiti veikalai, jų tarpe Vandos Sruogienės apie Lietuvos Steigiamąjį Seimą.

Romėnai sakydavo, ginklams žvangant, menas tyli, o mes galime sakyti, doleriams nežvangant, lituanistika tyli.

Stasys Goštautas rašo iš Ispanijos sostinės Madrido, kad šiuo metu ten gyvena apie 20 lietuvių, daugiausia amerikiečių, dirbančių Amerikos bendrovėms. Seniausias yra kun. Kazys Paltorokas, veik ispanu tapęs, ir čekagietė pianistė Beata Monstavičiūtė, ištekėjusi už ispano pianisto De Soriano. Juodu Aldonai Dvarionaitė ir jos vyrui iš Lenkijos suruošė koncertą.

Madrido archyvuose esama medžiagos apie 16-17 šimtmečio Lietuvą.

Sekančiais metais gegužės 20-23 Columbia universitetas ruošia penktąją Baltijos studijoms konferenciją, kuriai vadovaus universiteto The Program on Soviet Nationalities ir The Association for the Advancement of Baltic Studies. Pagrindinė tema suksis apie Baltijos tautas ir santykius su jų kaimynais bei caro ir tarybinėmis visuomenėmis. Pirmininkaus prof. Romualdas J. Misiūnas; William College, Williamstown, Md. istorijos profesorius.

Vilniuje išėjo knyga apie prof. Edvardą Volterį (1858-1941), kurios surinkti 685 jo raštai lietuvių bibliografijos ir kitais klausimais.

Igijęs tautinio poveikio Vienybės Lietuvininkų leidėjui Juozui Paukščiui, kunigas Aleksandra Burba jį prikalbino išleisti istoriko Simano Daukanto raštus. Rankraščius gavo per prof. E. Volterį iš archyvų Peterburge, kur juos nurašė inžinerijos studentas Antanas Vilkutaitis,

Nidos aikštės ir skvercui puošiamą dekoratyvinėmis medžio skulptūromis, Kauno Stepo Žuko taikomosios dailės technikumui auklėtinių. Rūpinasi miesto grožiu ir vietos talentingas liaudies dailininkas E. Jonušas. Jo medžio skulptūra "Keturi vėjai" pastatyta prie "Dobilo" poilsio namų.
A. Norvaišo nuotrauka

Kodėl nepaminėjo A. Čapliko?

Pereitų metų gruodžio 7-8 d. Bostone, Statler-Hilton viešbutyje, įvyko Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas, iš pavergtos Lietuvos išvaduoti Simo Kudirkos pagerbimas.

Abiem atvejais idėta daug sunkaus darbo. Kas tą darbą atliko?

Kas sutvarkė visus reikalus su Statler Hilton viešbutiu? - Čaplikas. Kas tvarkė kambarių rezervacijas? - Čaplikas. Kas gavo nemokamai dviem dienoms kambarį šimtui žmonių, su garsiakalbiu, su stalais ir kėdėmis VLIKo prezidiumui ir jo sekretoriatui? - Čaplikas. Kas gavo ir sutvarkė salę ir stalus bankietui? - Čaplikas. Kas atidarė bankietų trumpų, bet balsiu žodžių? - Čaplikas. Kas perstatė publikai Simą Kudirką su sveikiniu URA? - Čaplikas. (Pabrėžtina, kad 1905 m. A. Lelio žodyne 327

Vienybės bendradarbis. Pirmasis veikalas buvo "Būdas Senovės Lietuvių, Kalnėnų ir Žemaičių", kurį Paukštys atspausdino Susivienijimui Lietuvių Amerikoje 1892 metais, šios organizacijos kaštu. Paukštys savo kaštu 1893 išleido Daukanto Lietuvos Istorijos pirmąjį tomą, o 1897 m. ir antrąjį. Prof. Biržiška yra pareiškęs, jei ne Vienybės Paukštys, šie veikalai pasaulio nebūtų pamatę.

puslapy pažymėta: - Hurrah - ural reiškia tegyvuoj! rėkti ura; sveikinti rėkimas ural). Kas perstatė ir programos vedėją M. Drungą? - Čaplikas. Kas tvarkė visą bankietą, kad viskas laiku greitai ir gerai būtų atlikta? - Čaplikas. Kas gavo burmistro Kevin White atstovę J. Marcinauskaitę perskaityti ypatingą jo proklamaciją ir tarti lietuvišką šiltą žodį Simui Kudirkai? - Čaplikas. Kas tvarkė bankieto bilietus? - A. Keturakis. Kas sutvarkė meninę programą ir gavė solistę Oną Birutę Aleksaitę? - A. Matijoška. Kas gavo gerus, labai tinkamus, bankietui kalbėtojus? Seimo rengimo komiteto pirmininkas Stasys Lušys. Kas tvarkė bankieto pinigus ir mokėjo kvitus? - Čaplikas.

Ar Bostono lietuviškas laikraštis paminėjo Čapliką ir jo darbus? Ne. Matyt, Bostono laikraštis nevertina žmonių, kurie dirba lietuvišką darbą.

Aleksandras J. Čaplikas,
Seimo rengimo

P. S. - Simui Kudirkai davė dovanas: Jadvyga Tunavičienė - \$100, SLA Jamaica Plain Kuopa - \$100, Eleonora ir Aleksandras Čaplikai - \$25.00, Ieva Norkūniene - \$10 (J. Norkūniene mirė 1974 m. gruodžio 10 d.)

January 14, 1975

LIETUVIAI AMERIKOJE IR PASAULYJE

MIAMI, FLA.

IŠ LIETUVIŲ KLUBO VEIKLOS

Lietuviai poilsiautojai sekmadienių vakarus mėgsta Lietuvių Amerikos piliečių klube, kur duodami geri naminiai pietūs. Jie susitinka ir savo pažįstamus, prie geros šokių muzikos ir pasižoka.

Sausio 12 d. naujoji klubo vadovybė pasirodė savo pareigose. Susirinkimą apie 170 žmonių atidarė ir kalbą pasakė naujoji klubo pirmininkė SLA veikėja Jadvyga Jankienė.

Programai vadovavo klubo fin. sekr. Kunigunda Kodatienė.

Direktorius Paulius Leonas priminė klubo veteranų nuopelnus ir naujosios vadovybės prisiimtą našumą.

K. Kodatienė perstatė viešnią advokatę dr. M. Šveikauskienę iš Bostono. Prelegentė pasakojo apie juridinį mokslą ir karjeros pradžią Lietuvoje, apie išlaikytus egzaminus Bostone. Šiuo metu Floridoje gavo leidimą ir Floridoj praktikuo-tis.

Išlydint į Chicagą viešnią ir Moterų Gyvenimo Draugę redaktore Stasė Semėnienė, suorganizuotas vietos lietuvių žurnalistų stalas. Siltais žodžiais S. Semėnienė iš Chicagos pasveikino klubo svečius ir vadovybę ilgesnėje savo kalboje, prisimindama Simo Kudirkos sutikimą.

Iš Miami išvyko žurnalistė iš Kanados Birutė Vytienė su vyru ir dviem vaikais, pianistė Julija Rajauskaitė-Petrauskienė ir dr. Stasys Petrauskas iš Elizabeth, N. J., Margučio vedėjas iš Chicagos P. Petrutis, Žibutė Klimienė iš Paryžiaus, odontologė Didžiulienė, Naujų šeima iš Kanados ir kiti.

MIRĖ F. RADŽIUS

Sausio 12 d. mirė Florent Radžius, senas lietuvių klubo veteranas, sulaukęs 81 metų. Kopolyčioje buvo suruoštas atsisveikinimas. Klubo vardu kalbėjo Paulius Leonas ir Kunigunda Kodatienė. Paskaitė ir savo eilėraščių. Dalyvavo klubo valdyba. Velionio kūnas išvežtas į Pittsburgą, kuriame Radžius ilgai gyveno.

ST. PETERSBURG, FLA.

Sausio 11 metiniam klubo susirinkime naujai valdybai ir direktoriams išrinkti didele balsų dauguma (101) klubo pirmininku išrinktas buvęs ilgametis klubo pirmininkas Albinas Karnius.

PALM BEACH LIETUVIŲ KLUBAS RUOŠIASI VASARIO 15

Sausio 4 metiniam Palm Beach Lietuvių klubo susirinkimui pirmininkavo A. Garmus, vicepirm. J. Mickus, sekretoriavo A. Pilypavičienė. Valdyba veiklos padarė pranešimus. Veikla pernai ypatingai gyva ir judri: surengta eilė kultūri-

nių parengimų. Nariai gražiai prisistatė visoms vietos įstaigoms, tad patalpų gavimas bet kokiam lietuviškam rengimui šiuo metu nebesudaro sunkumų, lietuviai visur priimami.

Į naują klubo valdybą išrinkti: J. Daugėla, A. Biliūnienė, V. Aušrotienė, A. Pažerienė, V. Tomkus, A. Dirsė ir V. Mazoliauskas.

Palm Beach Lietuvių klubas palyginamai negausus, tačiau išugdęs gražias tautinio darbo tradicijas ir savo narių tarpe įgyvendinęs solidarumą, vienybės ir bendro pasiryžimo dvasią.

Klubas nepriklausoma organizacija. Klubo valdyba yra nustačiusi pastovius ryšius ir santykius su visomis mūsų lietuviškomis bendrinėmis organizacijomis bei visomis jėgomis remia jų pastangas ir artimai bendradarbiauja.

Svarbiausia, ką klubas nutarė, tai vasario 15 d. ruošti didžiulę šventę.

HARTFORD, CONN.

Kalėdų Eglutės programa

Gruodžio 15 d. Hartfordo Lituanistinė mokykla šv. Trejybės lietuvių bažnyčios salėje pasirodė su gražia programa, kurią atliko patys mokiniai.

Kalėdų eglutės pobūvi atidarė Tėvų Komiteto vardu Danguolė Banevičienė, pakviesdama mokytoją Virg. Aleksandravičiūtę praveisti programą.

Po to pasirodė Kalėdų Senelis (Jonas Kova) kuris vaikučiams atnešė daug gražių dovanėlių.

Po programos visi atsilankiusieji ir vaikučiai skaniai pavaišinti kava ir mamyčių su aukotais tortais ir pyragais.

NEW BRITAIN, CONN.

Idomi Kalėdų eglutė

LB New Britaino apylinkės iniciatyva padirbdinta iš šiaudelių lietuviškų raštų ornamentais (staltiesių, lovatiesių, rankšluosčių) Kalėdų eglutė, kuri gruodžio mėn. buvo išstatyta New Britain muziejuje (The New Britain Museum of American Art), o gruodžio 7 d. 2:30-3:30 val. po pietų buvo jos pristatymas publikai.

Daug amerikiečių, ypač moterų, gėrėjosi šiuo lietuvišku menu. Tai iš sukarpytų šiaudelių suraišytos ir suklijuotos figūrėlės: kubikai, prizmės, rutuliukai ir kt.

Dabar šią Kalėdų eglutę LB New Britaino apylinkė padovanojo Jau-nimo Muziejui (Youth Museum), 28 High St., New Britain, Conn.) Netoli centrinio pašto). Eglutė į šį muziejų perkelta tuoj po Naujų metų. Šią grožybę turėtų visi apylinkių lietuviai pamatyti, atsivesdami ir amerikiečių.

Jonas Bernotas

"Čiurlionio" ansamblio moterų choras su kanklininkais atlieka programą tarpe 18 tautybių. Koncertą ruošė Clevelando Case Western Reserve Universitetas. Dir. muz. A. Mikulskis. Vl. Bacevičiaus nuotr.

RAŠOMA LIETUVIŲ AMERIKOJE MONOGRAFIJA

Federalinė valdžia paskyrė fondus studijai apie pagrindines Amerikos mažumas. Clevelando lietuviai – viena veikliausių ir geriausiai organizuotų grupių, parinkta paruošti Lietuvių Monografijai. Pakviestas istorikas dr. J. Jakštas jau yra įpusėjęs veikalą redaguoti, kai kurios dalys jau net verčiamos į anglų kalbą. Visoms studijoms vadovauja Clevelando Valstijos Universitetas ir Mokyklų administracija. Sausio 8 ten prasidėjo 10 savaičių specialus kursas paruošti aukš-

tesniųjų mokyklų mokytojams, kurie dėstys etninių grupių pamokas.

Julius Smetona, Lietuvos Prezidento Antano Smetonos sūnus, buvo paminėtas sausio 26 d. Uršulinių Kolegijoje, Clevelande. Pagrindinę kalbą pasakė advokatas Harry Dworkin, mirusio Smetonos buvęs partneris - advokatas. Pianistas Smetona paskambino Chopeno Gedulingo Maršo Sonata. Velionis Smetona taip pat buvo aktyvus John Birch Society veikėjas, bene vienintelis žinomesnis joje lietuvių atstovas.

Prašome atnaujinti prenumeratą!

Pagrindines Vienybės pajamas sudaro prenumeratos mokesčiai. Jei-gu Jūsų prenumerata pasibaigė, maloniai prašome nedelsiant atsily-ginti. Jūsų prenumeratos terminas pažymėtas greta Jūsų vardo kiek-viename numeryje, kurį gaunate paštu.

Prenumerata metams JAV ir Kanadoje:
"Second Class Mail" teisėmis - \$ 7.00
"Air Mail" siuntimu - \$15.00

VIENYBĖS ADMINISTRACIJAI

Siunčiu \$ _____ Vienybės prenumeratai atnaujinti. Už praėjusį laiką apmoku skolą \$ _____. Vienybei paremti aukoju \$ _____.

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Miestas _____ Zip Code _____

Kadangi prenumerata pasibaigė, iš senų laikų Vienybės siuntinėjimo nenutraukiame, pasitikėdami Jūsų gera valia - būtume dėkingi, kad mums pranešumėt, jeigu laikraštis nepageidaujamas ir neketinate atsilyginti.

ADMINISTRACIJA

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

DAILININKAS M. ŠILEIKIS APIE TAUTODAILĖS PARODĄ

Profesionalas dailininkas M. Šileikis labai išgyrė Chicagoje vykstančią Lietuvių Dailės Parodą, Jaunimo Centre. Buvę išstatyta apie 1,000 įvairiausių eksponatų. Tai vis išėivių lietuviška tautodailė, kuriai, saugoti dailininkas mano, turėtų būti įsteigtas Išėivių Tautodailės Muziejus.

MUZIKAS A. JURGUTIS AKOMPANUOJA

Brooklyniečio gyd. Paprockio pakritikuotas, kaip nepakankamai peikęs Tarybų Lietuvą, neseniai iš Lietuvos pasitraukęs, ten palikęs ir šeimą, muzikas Jurgutis šiuo metu dirba akompaniatorium Dainavos Ansambly, kuriam vadovauja taip pat iš Lietuvos neseniai atvykusi muz. A. Simonaitytė.

CHICAGOS LIETUVIAMS BEDARBIAMS

Primename mūsų skaitytojams, kad bedarbiai, norį gauti išimties stovio darbus, neatidėliodami privalo kreiptis į "Urban Opportunity" įstaigą, 1935 So. Halsted St. Būsią priimta apie 750 bedarbių.

LENKAI KATALIKAI TEBEGEIDŽIA VILNIAUS

Chicago lenkai, kaip ir dauguma to miesto mažumų, tebegyvena praeitim. Chicago Marijonų-vienolių spaudos žiniomis, vietiniai lenkų "Vilniaus Mylėtojų Draugija", kartu su Volinijos ir Lvovo "mylėtojais", paruošė parengimą. Pagrindiniu kalbėtoju buvo monsignoras Kaz. Śadlinski, maldas kalbėjo lenkų jėzuitų vyresnysis kunigas Jan Szuba, programą išpildė pana Olenska ir Lietuvių Operos Chicagoje tenoras Stefan Wicik. Atrodo, Chicago lietuviams jis vis tiek artimesnis už Vilniaus Operos tenorus. Šie sakėsi mielai atvažiuotų išpildyti vaidmenų "broliams lie-

tuviams Chicagoje", jei tik juos kviestų.

Nedaugeliui žinoma, kad lenkams katalikams ir Vatikanui Vilnius ir jo bažnyčios tebėra lenkų katalikų kurijos žinioje. Neseniai Vilniaus lietuviai kunigai turėjo šauktis net komunistinės valdžios pagalbos atsikratyti turistų, atvažiavusių į Vilnių civiliai apsirengusių lenkų kunigų, piktai reikalavusių lietuvių kunigų "atsiskaityti" su lenkų vyskupais. Ši žinia, patirta Vilniuje, pasitvirtino.

Lietuvos Vyčių ruošiamas "Lietuvos prisiminimų" banketas Chicagoje įvyks vasario 9 d. Martinique restorane, 2500 W. 94 Place. Meninę programą atliks sol. Prudencija Bičkienė. Bus pagerbtas žymus Amerikos lietuvis. Pradžią 5 v. v. Įėjimo auka \$12.50. Stalus užsiskaityti pas Algirdą Bražį, 598-6193, Ireną Sankutę GR 6-6399 ir Joną Evans RE 7-8600.

Lietuvių Tautinių kapinių sklypu savininkų metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, 1975 m. sausio 26 dieną, 1:30 val. po pietų Amerikos Legiono Dariaus-Girėno didžiojoje salėje, 4416 So. Western Ave., Chicagoje.

— Lietuvių Tautinio Ansamblio Grandis vakaras įvyks sausio 25 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Ansamblio Globėjų komiteto pirm. yra Irena Kriauceliūnienė. Ansamblis, vadovaujamas Irenos Smieliauskiėnės, kasmet reprezentuoja Lietuvą ir lietuvius festivaliuose

VAKARONĖ SU ALICE STEPHENS

Jaunimo centro įprastų penktadienių kultūrinė vakaronė sausio 17 d. skirta muzikai - dirigentei Alice Stephens. Trumpai nušviesta Alice Stephens muzikinė veikla lietuvių ir amerikiečių visuomenėje. Jos meninėje programoje padainavo net trys Stephens vadovaujami moterų vokaliniai vienetai.

Cicero līt. mokyklos mokiniai dainuoja šventinėje programoje šv. Antano parap. salėje. Kitados garsus buvęs Cicero mokinių choras, dabar yra daugiau negu per pusę sumažėjęs ir apima, tik 5 pirmauosius mokyklos skyrius. Šiuo metu chorui vadovauja muz. A. Skridulis.

E. Šulaičio nuotr.

Vienybė, 1975 m. sausio 24 d.

Chicago Jaunimo Centro choro krikšto tėvai dr. A. Paulius ir pianistė M. Memėnaitė kartu su choro vedėju muz. F. Strolija pievina krikštynų tortą.

Vaidas iš Chicago Jaunimo Centro krikštynų koncerto gruodžio 14 d. Jaunimo Centre. Oia programą išpildė naujai pakrikštintas choras Audra ir studentų vokalinis vienetas Vaiva.

E. Šulaičio nuotraukos

— Petras A. Daužvardis, gyv. Lockport, Ill., baigė Illinois Institute of Technology, gaudamas mechanikos inžinieriaus bakalauro laipsnį su aukštais pažymėjimais. Lankydams Institūtą, jis pasižymėjo moksle, buvo įrašytas į Dekano sąrašą, ir buvo mech. inžinierių korporacijos (fraternity) pirmininku. Jis pradės tarnauti Argone National Laboratory.

John Oksas, gyv. Chicago Heights, Ill., ilgesnį laiką negalės skaityti nes turėjo akių operaciją.

Toronto lietuvių ansamblis "Gintaras" ruošiasi įvairiems parengimams, išvykoms ir 20 m. sukakties minėjimui. Kovo 22 d. dalyvaus Margočio sukakties minėjimo programoje Chicagoje.

— Illinois valstijos konkursines stipendijas gavo daug lietuvių studentų: Dalia Gvildytė, Debbie A. Peleckytė ir James L. Trukšis iš Evergreen Park, Eugenijus P. Janulis iš Justice, Julija A. Karazija iš Oak Forest, Dana M. Valiūnaitė iš Oak Lawn.

Baigiama ruošti Meilės daina, Schuberto 3 veiksmy melodinga operetė. Ją stato lietuvių choras Pirmyn kovo 1 ir 2 dieną, Marijos mokyklos salėje. Pirmyn choras sparčiai dirba kiekvieną sekmadienį. Muz. K. Ste-

ponavičius deda visas pastangas kad Meilės daina pavyktų.

Dr. Paulina Vaitaitienė ir Marija Krauchunienė daug pasidarbavo lietuvių reklamai Kalėdų švenčių metu. Jų ir talkininkų pagamintais originaliais šiaudinukais buvo papuoštos eglutės First National Bank of Evergreen Park ir Pan-American oro linijos centrinės įstaigos lange, 30 So. Michigan Ave. Speciali Kalėdų parodėlė su lietuviškomis lėlėmis ir papuošalais buvo įrengta Libertyville miestelio prekybos centre.

Dick Butkus, buvęs Bears futbolo komandos žvaigždė, iškėlė komandos gydytojui dr. T. A. Fox bylą, kad būk tai dėl jo apsilaidimo; jo kelys taip pablogėjo, kad jis turėjo baigti savo futbolo karjerą. Apylinkės teisme tebėra kita Butkaus byla, kur jis iš Bears vadovybės reikalauja 1.6 mil. dolerių už sutarties nutraukimą.

LOS ANGELES, CAL.

Rengiasi pagerbti Vincę Jonuškaitę

Los Angeles Moterų Federacijos klubas vasario 2 d. 12:30 val. dienos Michaels restorane, 4,500 Los Felix Blor, arti lietuvių parapijos, pagerbs įžymiąją Lietuvos operos dainininkę ir visuomenininkę Vincę nuškaitę-Leskaitienę.

Naujos knygos Lietuvoje

EDVARDAS ŠULAITIS

EILERAŠČIAI APIE JŪRĄ

Vagos leidykla Lietuvoje išleido gana didelį (324 pusl.) eilėraščių rinkinį jūrine tematika. "Išsisupus plačiai..." yra šio pirmojo savo pobūdžiu lietuvių kalba rinkinio vardas. Jis pradėdamas liaudies dainomis bei senaisiais Lietuvos poetais, o baigiamas pačiais jauniausiais. Nuo pirmojo iš jų - Silvestro Valiūno (1780-1831) randame čia Maironį, J. Mači-Kėkštą, J. Baltrušaitį, P. Vaičiūtį, L. Girą, K. Jurgelionį, P. Vaičiūną, V. Mykolaitį-Putiną, K. Binkį, B. Sruogą, J. Tysliavą, V. Mačernį, V. Reimerį ir gerą tuziną jaunosios kartos poetų, kurių grupė baigiama pačia jauniausiaja - One Baliukonyte (gim. 1948 m.)

Visi kūriniai spausdinami iš paskutiniųjų publikacijų - raštų, rinkinių, antologijų, rinktinių, išleistų pokario metais. Kai kurie eilėraščiai šiam rinkiniui pačių autorių taisyti, redaguoti.

Ant krašto marės, Palangos miestelėj,
Kurį išplėšė mūsų neprieteliai,
Yr didis kalnas, Biruta vadintas,
Žalioms pušelėms viršuj

apsodintas —
taip skamba gana primityvūs Valiūno eilėraščių "Birutė" posmai. Prieš juos kaip priešingybę galima pastatyti modernias J. Tysliavos eilėraščių "Poetas ir jūra" eiles:
Labas jūra!

Aš pirmutinis Lietuvos poeta,
Tu pirmutinė visame krašte.
Genijum būti iš amžių žadėta,
Sprandą nusisukti - šventam rašte.
Jūrate!

Pasiųsk - Norvegiją gintaro pašta,
Minėdama žvengiančio Vyties respublika.
Težino, kad pranašo Tysliavos kraštas —

Ne Azija ir ne emyro rubrika!
Knygos pradžioje idėtas poeto Marcelijaus Martinaičio apžvalginis rašinys "Kelias prie jūros", kuriame jis pastebi, kad "net sunku išvardinti, kas iš dabartinių poetų nėra rašęs apie jūrą: nuo filosofinių apmąstymų iki romantiškų aprašymų".

Šiame rinkinyje, be aukščiau minėtų Amerikoje gyvenusių ir mirusių poetų (Jurgelionio ir Tysliavos), daugiau išeivių poetų nematome. Galimas daiktas, jog kai kurie žymesnieji išeiviai, kaip A. Mackus apie jūrą neberašė.

KAS TEISYBĖ - TAI NE MELAS

Tokiu vardu vadinasi praėjusio, šimtmečio pabaigos rašytojo Antano Kriščiukaičio-Aišbės literatūrinio palikimo rinkinys. Čia sudėti visi reikšmingiausi jo kūriniai: apsakymai, feljetonai, parodijos. Apie rašytojo gyvenimą bei kūrybą atskiru straipsniu skaitytojus supažindina Adolfas Sprindis. Knyga

išleista 10 tūkst. egzempliorių tiražu.

KAS BUS IŠLEISTA 1975 METAIS

Biuletėnis "Naujos Knygos" išspausdino Vagos leidyklos 1975 m. išleidimo plano projektą. Pagal jį šiemet turėtume susilaukti gana daug įdomios literatūros.

Visus, be abejo, labiausiai domina išeivijoje gyvenančio jauno rašytojo Kazio Almeno knygos "Vieverių kronikos" pasirodymas. Projekte ši knyga yra pristatoma kaip "JAV gyvenančio lietuvių rašytojo istorinis nuotykių romanis apie feodalinės Lietuvos laikus". Knyga bus gana stambi - 13 sp. lankų ir išeis 15 tūkst. tiražu. Tai bus jau antroji šio rašytojo knyga, išleidžiama Lietuvoje. Be to, Almeno kūryba bei straipsniai plačiai buvo spausdinami Lietuvos periodinėje spaudoje.

Pažymėtini yra lietuvių klasikų kūriniai, kurie bus išleisti atskiromis knygomis. Tai K. Donelaičio, S. Daukanto (2 tomai) raštai, P. Vaičiūčio poezija, M. Valančiaus "Palangos Juzė", Žemaitės "Petras Kurmelis" ir kt.

Nemaža planuojama išleisti dabartinių Lietuvos kūrybos knygų. Kai kurie iš šių kūrinių bus spausdinami pirmą kartą, kiti - pakartotinai leidimais ar raštų serijose. Iš tokių, kaip galima spręsti, idomus bus V. Sirijos Geros naujas romanas "Tercetas ir granata", kuris vaizduos šių dienų inteligentijos gyvenimą.

Taip pat dėmesio gali susilaukti ir V. Rimkevičius, kurio naujas apsakymų ciklas "Dvidešimt septynios išpažintys" šių metų viduryje pasieks skaitytojus. Čia autoriaus žvilgsnis vėl nukryps į kaimą ir bus vaizduojamas kolūkiečių, agronomų, mechanizatorių gyvenimas. Be to, apie šių dienų kolūkinį kaimą kalbės ir R. Kašauskas savo naujame romane "Taip arti laimė". Knygoje bus piešiami kaimo inteligentijos atstovų paveikslai, jų pažiūros ir savo pareigas ir vietą gyvenime.

Praeitais (pirmieji tarybiniai metai) bus vaizduojami V. Petkevičius naujame romane "Karšta saulė". Juozas Požėra savo naujame romane "Lietuviškoji rapsodija" aprašys miškininkų gyvenimą pokario klasių kovos metais. J. Baltušis savo antroje autobiografinės trilogijos dalyje - "Žerinti jaunystė" užgriebs 1926-1940 metų laikotarpį.

Kaip paprastai, skaitytojais ne vien bus maitinami "rimta" literatūra. Tie, kurie mėgsta nusišypsoti, galės įsigyti V. Žilinskaitės knygą "XXX amžiaus klubas", kurioje autorė prisistato su ironiška fantastika. O poezijos mėgėjams į rankas žadama atiduoti net 24 knygas. Jų tarpe bus V. Reimerio, S. Anglickio, A. Drilingos, B. Mackevičiaus, V. Rudoko, A. Jonyno, P. Drevinio, M. Karčiausko, A. Miškinio, A. Maldonio, E. Mieželaičio, J. Marcinkevičiaus ir kt. kūryba.

Eilėraščiai apie jūrą

JUOZAS TYSLIAVA

NAKTIS IŠ OKEANO

Iš okeano kyla vėjas.
Iš okeano pakraščiu
Naktis dainuodama atėjo
Padangų vieškeliu plačiu.

Sakyk, juodoji viešnia mano,
Apsinakvojęsi kalnuos,
Ką šitas senas okeanas
Iš savo dugno išdainuos?

Svajonė saulė nusileido,
Diena sutirpo tobumoj,
Tik mano akys, mano veidas
Dar okeano platumoj.

Sakyk, svajone numylėta,
Ir tu, pasauli su dangum,
Kodėl taip vilnys vilnį mėto
Ties viešpatuojančiu žmogum?

Iš okeano kyla vėjas.
Iš okeano pakraščiu
Naktis atėjo ir nuėjo
Padangų vieškeliu plačiu.

KLEOFAS JURGELIONIS

JŪRA IR MERGOS

Kai mergelės grėbė siena,
Aš stovėjau pajūryj.
Puiki jūra, puikios mergos,
Neramau širdij.

Kilo jūros baltos bangos,
Tėškė šviesiu sidabru.
Išsidraikė gelsvos kasos,
Žibo gintaru.

Pūtė vėjas pietvakaris,
Užė jūra vis smarkiau.
Vėjo sučiuptas grėbėjas
Prie savęs šaukia.

Ir kai jūra išsiūžus
Svaidė lig manęs putas,
Aš čia pat turėjau sykiu
Jūrą ir mergas!

KELEIVIS JŪROJ

I
Tu negirdi, kaip žemė šaukia,
Iškėlusi dangaus ir žvaigždžių taurę,
Ir nežinai, kur laivas plaukia —
Iš rytų į vakarus ar iš pietų į šiaurę.

II
Pasaulis tūno
Tylos kaltūmuos.

Bet mėnuo klauso,
Atstato ausį.

Anapus pazardo
Dangus užsidaro.

Nėra išeities
Iš nakties.

III
Mintys — besotės:
Į koki uostą tave vėjas muskalaus.
Mėnuo — šotis
alcaus.

IV
Dangus — kaimynas,
Motina — jūra.
Rytas pakabino
Vakaruos kepurę.

AUDRA

Motina — žemė.
Saulė — pati.
Namas per žemas, —
Jūra plati.

Supasi laivas
Jūra dangum.
Debesys raivos,
Bėga žmogum.

Daužosi jūra.
Vėjas — akmuo.
Jūroje niūro
Žemės liemuo.

Verda nelaimė
Jūros dugne.
Ragana baimė
Ima mane.

Motina — žemė.
Saulė — pati.
Žemė sutemo.
Jūra plati.

ALFONSAS MALDONIS

Iš knygos "Išsisupus plačiai"

NERINGA

Matau ją, stovinčią tarp jūrų,
Tarp šėlstančių dviejų krantų
Tarytum genėjais skulptūrą
Po šaltu rudens lietus.

Jau nemistos vakaris pūtės
Ligi vėlyvojo rudens...
Ir svyra baltos kopų krūtys,
Paplautos nirstančio vandens.

Kiekvieną naktį bangos kraupios
Krantan ricimodamos ropos,
Lietaus lašai tarytum rauplės
Jos baltą kūną iškapos...

Jau nemistos vakaris pūtės
Ligi vėlyvojo rudens.
Ir svyra baltos kopų krūtys,
Paplautos nirstančio vandens...

V. Valiaus iliustr.

G. Tarabidaitės nuotr.

Paminklas Kiprus Petrauskui, žinomam dainininkui, 1974 m. gruodžio 31 d. atidengtas prie naujųjų operos ir baletų teatro rūmų Vilniuje. Paminklo figūrinę skulptūrą sukūrė skulptorius G. Jokūbonis.

VILNIAUS TEATRŲ REPERTUARAS

Ką galėjo vilnietis pasirinkti sausio pradžioje? Vilniaus Operos sausio 5 buvo "Carmen" su V. Noreika, sausio 8 - "Snieguolė ir septyni nykštukai", Akademiniame Dramos Teatre dienos metu buvo statoma "Sesuo žydrioji". "Mindaugas" 7:30 val. sausio, o 7 vaidinta "Ar tavo šuo nepasiutęs?" Jaunimo Teatre buvo vaidinimai "1-2-3", "Lenkynių aitvaras" ir "Medea". Rusų Dramos Teatras statė "Didįjį burtininką", "Marija Stuart" ir "Pasaka apie keturius dvynius". Paveikslų Galerijoje (Katedroj) sausio 5 d., 1 val. vargonavo N. Dainienė, giedojo R. Maciūtė (sopranas). Šiuo koncer-

tu buvo pradėtas J. S. Bacho kūrinių ciklas. Vakare 8 val. įvyko Filharmonijos simfoninis koncertas. Dirigavo D. Samėnas, fortepionu skambino - vilnietis, prof. Erikos Dineikaitės buvęs mokinys J. Bieliobžeskis. Mažojai salėje koncertavo Brahmsio Kvartetas iš Vokietijos.

Didžiulis "Dailės" dirbinių pasisekimas

Vilniuje vyko naujausių dailės dirbinių - gintarinių, drožinių, keramikos paroda. Padarė labai gera išpūdj - Dailės Parodų rūmai knybždėte knibždėjo. Dailės Salonas visad pilnas.

Vienybė, 1975 m. sausio 24 d.

Lietuvos 'Hollywoodo' naujienos

Vytautas Žalakevičius, įžymusis Lietuvos filminkas, rašytojas, nuo pereinamųjų metų lapkričio 16 d. tapo Mosfilmo - Rusijos Kino Studijos režisiorium. Jo pasitraukimas įvairiai komentuojamas. Sakoma, kad tai privedė prie pasikeitimų pačios Lietuvos Kino Studijos vadovybėje. Dabartiniu valdytoju yra Edmundas Juškys, Amerikos lietuviams žinomas buvęs ilgametis TSRS konsulas Washingtone.

"Bendrai," rašo Almantas Grikevičius,

"1974-ieji metai buvo brandūs visai studijai. Baigtas pirmasis lietuviškas muziklas "Velnio nuotaka", K. Borutos "Baltaragio malūno motyvais. Jį pastatė A. Žebriūnas (muzika S. Ganelino). V. Bubnio romaną ekranizavo režisierius M. Giedrys ir scenaristas R. Gudaitis. Filmas vadinamas "Perskeltu dangumi". Pagal K. Sajos novelę režisierius G. Lukšas sukūrė telefilmą "Žvangutis".

Praėjusio penkmečio pabaigoje pastaciau filmą "Ave, vita" (V. Žalakevičiaus ir G. Kanovičiaus scenarijus). Tai buvo pirmas mano savarankiškas darbas meniniame filme. Dabar džiaugiuosi užbaigęs ilgą "maratoną" - filmą pagal V. Žalakevičiaus scenarijų "Sadūto tūto". Ši juosta buvo sukama dvejus metus ir, tur būt, tai buvo mano sunkiausias filmas. Jį persekiojo įvairios nelaimės: aktorių ligos, gamybiniai sunkumai, filmavimui netinkama vasara... Pagaliau darbas baigtas, tačiau ramybės nėra - laukia filmo premjera, susitikimai su žiūrovais ir nauji planai, naujas maratonas...

Vytautas Žalakevičius

LIETUVOS KRAŠTOTYROS MUZIEJUI 50 METŲ

Neseniai Lietuvos spaudoje tilpo idomus žurnalisto Vytauto Kaltenio reportažas. Iš jo sužinome, kad šiuo metu Klaipėdoje yra 165,000 gyventojai. Atstatomi prie Dangės žiočių Klaipėdos senamiesčio kvartalai. Upės aukštupyje dabar kultūvuojame parke, kur auginami medžiai, 1980 m. bus pradėta naujo gyvenamojo rajono statyba. Šiuo kartu architektai pradėjo gamtos apipavidalinimą - namai dygs tarp miškelių.

Per trumpą laikotarpį Klaipėdoje pastatyti paminklai - Žvejys, Kristijonas Donelaitis, prie Paveikslų galerijos - šiuolaikinės skulptūros ekspozicija. Kraštotyros Muziejus Klaipėdoje steigia vis naujus filialus (skyrus). Naujausieji - Nidoje ir Juodkrantėje. Prie Klaipėdos Kraštotyros Muziejaus, sukūrimo daug prisidėjo telšiškis Vitas Valatka, kauniečiai Kazė Gabriūnaitė, Zigmantas Kundrotas. Ta pačia proga prisimenama - Lietuvos Kraštotyros Muziejus sulaukė 50 metų. Visam krašte esą 30 muziejų ir tiek pat filialų, 200 visuomeninių muziejų ir 400 kraštotyros kampelių. 300 mokslinių bendradarbių, 50,000 kraštotyros mokslininkų. Fonduose daugiau kaip milijonas eksponatų. Pradėjęs Klaipėda, o nuvažiuojęs prie

Klaipėdoje vykusio Kraštotyros Muziejus suvažiuojimo Kaltenis pateikia momento vaizdelį:

"Labas", - sako dar vienos pažįstamos akys. Jose tebesiraito tos pačios gyvačiukės. Tokia žvali ir miela gali būti tik Trakų pilies "valdovė" Irena Misiūnienė.

- Ar galima taip ilgai pykti už tuos šarvus, kuriuos mes gavome, ne Klaipėda. Juk mums labiau reikia. Mūsų pilis stovi su nuleistais tiltais, o klaipėdiškiai dar nežino, pro kur į savąją įeiti".

Tvarkoma Koppalio tvirtovė - Jūreivystės muziejus

Kaltenis rašo, kad Koppalio tvirtovė, kuri buvusi per kautynes sugriauta, baigiama atstatyti. Ji yra Kuršių Marių ir Baltijos jūros sandūroje. Joje bus lietuviškos jūreivystės muziejus, nuo pakrančių žvejybos neolito epochoje iki okeaninės laivybos šiandien.

Klaipėdos kraštotyros Muziejus suvažiuojimo būsimą muziejų vedėjas Aloyzas Každailis ir vyr. bendradarbis Eugenijus Buivydas skaitė pranešimus, iš kurių paaikškėjo, jog "įžengus į Lietuvos Jūros Muziejų teri-

Tęsinys 11 psl.

THE ENGLISH VIENYBĖ

Derwinski Reintroduces Resolution on Behalf of Baltic States

Congressman Ed Derwinski (R., Illinois) introduced on the opening day of the 94th Congress H. Con. Res. 11, which states that "... it is the sense of the Congress that the United States delegation to the European Security Conference should not agree to the recognition by the European Security Conference of the Soviet Union's annexation of Estonia, Latvia, and Lithuania and it should remain the policy of the United States not to recognize in any way the annexation of the Baltic nations by the Soviet Union".

Last summer Derwinski wrote to the State Department to obtain reaffirmation of our government's policy not to recognize the annexation of the Baltic States by the U. S. S. R.

"I do not believe that there is any practical reason why the United States should recognize the annexation of the Baltic States by the U. S. S. R., and, in fact, our

traditions clearly dictate that we take the initiative and condemn the Soviet Union for its illegal occupation of Estonia, Latvia and Lithuania", Derwinski said. "The Congress, accurately reflecting public opinion, is absolutely determined to maintain the U. S. policy of nonrecognition of the incorporation of the Baltic States into the U. S. S. R.," he added.

The Illinois Congressman also reiterated his concern at the denial of religious freedom and persecution of Roman Catholic, Orthodox, Protestant and other national religious groups within the USSR.

Congressman Derwinski is a senior member of the House Foreign Affairs Committee and has maintained a special interest over the years in all developments affecting Eastern Europe. He has been a vigorous spokesman on behalf of all the captive peoples behind the Iron Curtain.

Bank Grant to Foreign Business Students at LIU Brooklyn Center

A grant of \$30,000 to create a revolving International Student Loan Fund, for use by foreign graduate students in The Brooklyn Center's School of Business Administration, has been awarded to Long Island University by the First National City Bank.

The grant will make possible short-term loans of up to \$600 to any one student.

Last Spring, the Center's foreign enrollment for graduate business studies was nearly 500 students from approximately 60 nations.

In announcing the grant, Long Island University Chancellor Albert Bush-Brown noted that it will provide welcome relief to the large number of international students whose funds from abroad are often subject to transmittal or governmental delays.

The grant comes as the result of a proposal, made by the Chancellor in May, 1974, following consultation with Dr. Albert E. Johnson, Dean of The Brooklyn Center's School of Business Administration. This followed a study of foreign students and the problems they experienced financing tuition payments dependent on the receipt of funds from overseas.

According to the Chancellor, the First National City Bank, which has wide international operations, was interested in providing meaningful financial assistance to students from abroad, as well as in supporting a leading local educational institution.

The School of Business Administration offers the Master of Business Administration degree, the M. B. Z.-C. P. A. curriculum, the Master of Science program in Accounting and Taxation, and the joint M. S. in Community Health M. B. A. Program.

Since 1969, overall international student enrollment in graduate and undergraduate programs at LIU Brooklyn Center's downtown Brooklyn campus has soared more 500 per cent. In 1969, there were 157 students, representing 56 countries, enrolled. Last Spring, the nose count hit 831 and the roll call of countries extended to 69. The International Students Office is directed by Leonard Ching.

LITHUANIAN ORIGINS.

Lithuanians in the United States stem from an European people inhabiting the coast and hinterland of the Baltic Sea, across from Sweden, north of Danzig to Riga. Archeologically attested there from about 2000 B. C., their first appearance in written historical records dates 1009 A. D., in a German monastery chronicle. A Russian monastery chronicle, composed around 1100 A. D., dates them to 1040 A. D. The Roman historian Tacitus (around 100 A. D.) called the inhabitants of this territory the Aestii. No doubt, they were a Baltic race, as were the Galindoi and Sudinovi (Suduvians), mentioned by the Greek geographer in Egypt around 200 A. D. (Ptolemy).

Riga, the capital of Latvia started using women traffic officers a few years ago. They have been so successful that the practice has spread throughout the country.

NEW YORK TIMES REVIEWS A. KEPALAITĖ'S RECITAL

Aldona Kepalaite has been giving piano recitals here since 1962, and her latest, in Town Hall yesterday afternoon, pretty much followed the pattern of its predecessors in its mixture of fine and awkward playing. The opening work, for example, Bach's Partita in B flat, was unsettled in rhythm and tempo and even had memory lapses.

Chopin's Sonata in B minor found the artist in more comfortable form. Her fingers were generally reliable, the tone was attractive, and rhythmic fluctuations had an appropriate outlet in the music. More sharply defined phrasing would have been welcome when Miss Kepalaite supplied the authority to the Finale that was called for, she did her best playing of the day.

Scriabin's Sonata No. 10 and Debussy's first book of "Images" had some attractively personal coloration, but two of Liszt's "Transcendental Études" were too effortful technically to be enjoyed.

Raymond Ericson

REVIVAL OF THE LITHUANIAN LANGUAGE

In a book "Noted Scholars of the Lithuanian Language", which he translated from Lithuanian into English, Professor William R.

Schmalstieg, of the Pennsylvania State University, says:

"The author of this book, Algirdas Sabaliauskas, a worker in the Institute of Language and Literature of the Lithuanian Academy of Sciences, intended to stir up interest among Lithuanians in the history of their own language. But the book appears to be of interest to all linguists and perhaps the general public as well".

And the author himself, Professor Sabaliauskas says:

"The Lithuanian language which was once almost extinct has been revived. It has established itself not only in the fundamental works of Indo-European linguistics but as a basis means of communication which now serves three million people. The works created in this language have gone beyond the boundaries of Lithuania. The great contributions of the linguists, which I have described in my book, is that they have revived this language and that they have given it powerful wings".

DAILY NEWS COMMENTS ON IMPERIALISTIC STATES

— In a recent editorial, the New York Daily News commented about the Freedom House report which found that 66 countries in the world are not free, including the Soviet Union, which was named "most imperialistic".

Vienybė, January 24, 1975

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

Ižengus į 1975-sius metus

Nauji metai - nauji lapai # sako liaudies išmintis. Kokie tie nauji lapai pramatomi lietuviškame sporto pasaulyje!

Jeigu imsime mūsų tėvynę Lietuvą - ten tų naujų lapų pilna. Ten sportininkų didėja bei tobulėja skaičiumi ir pasiekimais. Šiuo metu Lietuvos sportininkai (tik, gaila, kad ne visada Lietuvos vardu) rungiasi geriausiųjų Žemės planetos atstovų varžybose ir net išeina nugalėtojais. Lietuvos komandos muša kitų valstybių vienetus. Lietuvoj susidomėjimas sportu yra didžiausias, didesnis, negu bet kada yra buvęs.

Tai vis geri ženklai, rodą, kad Lietuvos jaunimas yra tvirtas kūnu, o jeigu imsime posakį "sveikame kūne - sveika dvasia" už gryną pinigą, tai rezultatai kalba lietuvių naudai.

Kiek kitokia padėtis išsivijoje, konkrečiai Š. Amerikoje, kur yra daugiausia lietuvių bei mūsų jaunimo ir čia būtų geriausios sąlygos sportinei veiklai vystyti. Tačiau čia lietuvių sportuojančio jaunimo ne daugėja, bet mažėja. Čia neturime galvoje vieną kartą per metus surengiamų žaidynių, kurios sportininkų bei komandų skaičiumi dar gana gausios. Bet ir jose matome tik kelias sporto šakas (krepšinį ir stalo tenisą), sutraukiančias nemažus dalyvių būrius. Tačiau kitose tiesiog apverktina padėtis. Kitų visai nematome.

Didelė atžanga padaryta futbolo srityje. Jeigu prieš dešimtmetį su viršumi turėjome apie 7 klubus, kurie kultyvavo šią sporto šaką, tai dabar beliko tik 2, tačiau ir tie tarpusavio rungtynių jau keli metai neberuošia. Anksčiau dar chicagiečiai nuvažiuodavo į New Yorką (arba atvirkščiai) ir taip išbandydavo jėgas futbole. Dabar šie susitikimai yra jau praeitis, ir vargu ar jie bus atgaivinti. Bendrai, kaip matome, New Yorke, kur lietuviai futbolininkai savo laiką buvo vieni geriausiųjų tame dideliame mieste (bent savo lygoje), tai dabar vos vos gali sudaryti savo komandą. Chicagoje padėtis kiek geresnė, tačiau žiūrint į ateinantį dešimtmetį, irgi didesnių vilčių nepramatoma. Čia, aišku blogiausia, kad nėra pakankamo skaičiaus žiūrovų ir dosnesnių rėmėjų, kurie visą veiklą remtų moraliniai bei materialiniai. O be to - perspektyvų nebėra.

Čia ne vien tik apie futbolą būtų galima juodomis spalvomis kalbėti. Pastebimas nuosmūkis ir lengvojoj atletikoje. Jeigu Clevelande nebūtų buvę Bielskaus, tai ir anksčiau žaidynėse ši sporto šaka būtų buvusi liesoka. Tačiau žmogus nėra

amžinas, tai ir Bielskus negali šimtmetį varyti savo užsimojimų pilnu tempu. Net ir Bielskui galima senstelėti.

Net ir tokioje populiarioje sporto šakoje, kaip krepšinyje pasigendama tarpklubinių rungtynių, kurių anksčiau būta daugiau. Prisimename laikus, kuomet Clevelandas atvykdavo parungtyniauti į Chicagą, chicagiečiai nukakdavo ten, ir panašiai. Net ir Cicero bei Chicagos lietuvių krepšininkų susitikimai būdavo savo "sirgalių" gausiai sekami. O dabar viskas praėjo: nėra entuziazmo žaidėjų, o ypatingai žiūrovų tarpe. Žiūrovai pasigenda savų žvaigždžių, ypatingai tų, kurie savo tarpe ne svetima kalba kalbėtų.

Šiomet sueina 25 metai, kai organizuota veikla atgaivinama Š. Amerikoje. Ar šie metai bus tos veiklos palaidojimas - parodys ateitis. Turime šokią tokią sporto vadovybę. Ką ji bedaro - nedaug žinome, o ką padarys - dar mažiau. Palauksime - pamatysime.

Kai kurių šachmatininkų svajonė.

Čempionas Mikūnas vertina jaunuosius

Visasajunginis sporto meistras Vladas Mikėnas, grįžęs iš Leningrade vykusių visasajunginių šachmatų pirmenybių, kur buvo vyriausiu teisėju, pasikalbėjime su Lietuvos žurnalistais pastebėjo, kad ir Sovietijoje pirmaujančiais šachmatininkais tapo 21-23 metų amžiaus jaunuoliai. Jie komplikuoja žaidimą, ieško sudėtingų, nelauktų kombinacijų, greitai susigaušo pozicijose. Mikūnas pavyzdžiu pateikia A. Beliauskį (21), nugalėjusį baltaisiais žaidusį Kupreičiką.

Baltųjų grasinimai labai nemalonūs. A. Beliauskis aukoja kokybę, kad galėtų isitvirtinti juoduose laukeliuose. 21... Zh5-f4! (Dabar į 22 Rb6 sekt3 B:h2. V. Kupreičikas nusprendė, aukos nepriimti, bet nepagalvojo, kad ir tada juodieji igis pranašumą).

PASTOGĖ ČEMPIONATUI

Iškilmingoje aplinkoje Calcuta, Indijoje, buvo atidaryta pirmoji dengto stadiono salė. Stadionas statomas 33-ajam pasaulio stalo teniso čempionatui, kuris vyks vasario 6-16 dienomis.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radzionas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai vedybiniais ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 11368

HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY • MUTUAL FUNDS • INSURANCE

Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, įgyjant apdraudos, federalinių ir valstybių [Income Tax] užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų [Money Orders] ir įvairiausiais kitais reikalais, - kreipkitės į

JOSEPH ANDRUSIS

87-09 Jamaica Ave.,

Woodhaven, NY 11421

Bilietai parduodami visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

Telef. VI 7-4477

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. v

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-1800

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYT. BELECKAS Savininkas

SALE VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

Tel. EVergreen 2-6440

1883 MADISON STREET • BROOKLYN, N. Y. 11227

Prel. J. B. Končius

Tęsa iš 1 psl.

savo lovoje ant kairės pusės pasviręs, pusiau pravertomis akimis, jau negyvas. Tik porą dienų prieš mirtį apsirgo slogomis ir kaimynams skundėsi, kad žiemą jam reikia gyventi Floridoje, nes Floridoj gyventi geriau, kaip Romoje mirti. . .

Velionis lankydavo sergantį prelatą Tulabą ir kitus. Nakčia kosėjo. Gydytojas rado bronchitą.

Končius nebuvo stiprios sveikatos jau per daug metų. Jis sirgo vėžiu ir po operacijos apie 25 metus dalis vidurių buvo išoperuota. Vėliausiu laiku jis rodė fizinio ir dvasinio stiprumo.

Jis pasakodavo savo atsiminimus, kurie susiję su labdaros darbu. Rinko ir fotografijas atsiminimams rašyti. Paliko pilną kambarį suvenyrų, užrašų ir archyvinės medžiagos.

Giminių turi Washington, D. C., seserį, kuri gyvena su dviem nevėdusiais sūnumis.

Su Končiaus mirtimi į kapus nuėjo veikliausioji artimo labai asmenybė. Palaikė pažintis Amerikos episkopale, daug padėdavo Romoje esantiems vargo žmonėms, gelbėjo Brazilijos seselėms, kurios dirba kolegijos ūkyje. Padėjo ir kitiems. Rekomenduodavo BALFui kam pasiūsti siuntinuką į Lietuvą ir kitas pasaulio dalis.

Augustas Paskevicius, 88 m. amžiaus, keturias dienas pasirges, numirė sausio 3 d. Palaidotas Cypress Hills kapinėse sausio 7 d. Paliko sūnų Albertą su šeima. Velionis buvo kilęs nuo Vilkaviškio. Visą laiką priklausė socialistų kuopai Brooklyne.

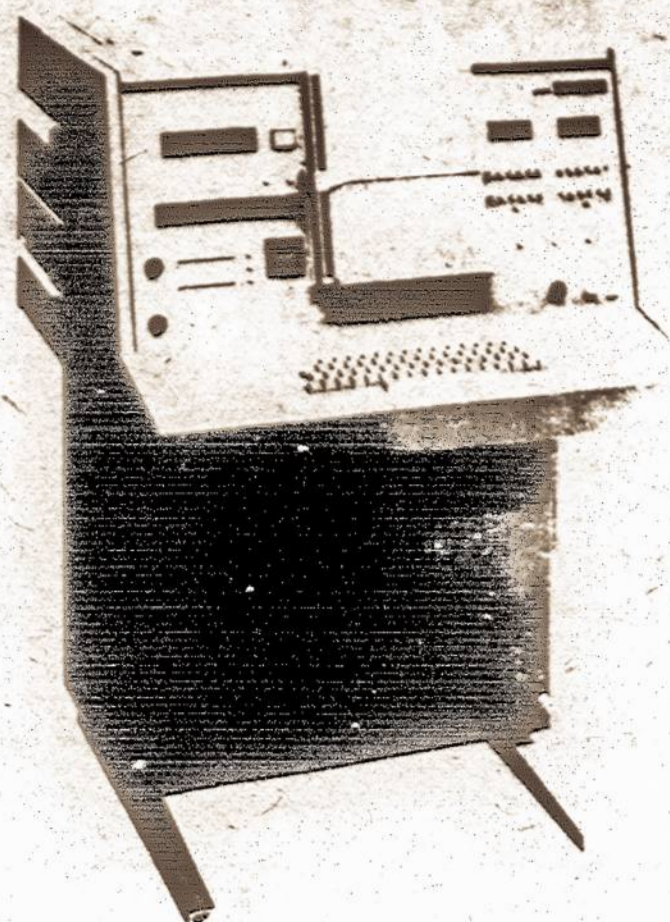
Muziejui 50 metų

Tęsa iš 7 psl.

toriją (1976 metais), lankytoją pasveikins tolimosios Antarktikos gyventojai - gyvi pingvinai. Gretimame baseine nardys ruoniai. Lipant laiptais į centrinį bokštą, pro iliuminatorius visu savo grožiu atsiskleis Baltijos jūros vaizdas. Natūraliai apšviestam vandeny plaukios lašišos, menkės, strimėlės, kiek toliau rykliai, didieji erškėtai.

Penkių šimtų kubinių metrų centriname akvariume gyvens apie šimtas Baltijos jūros žuvų rūšių. Kitame akvariume - giliavandenės Atlanto žuvis.

Aukos Vienybės Compiuteriui išmokėti

M. Petrikenė, Woodhaven, N.Y. \$20
V. Vizbara, Jamaica, N. Y. 18
M. Žemaitis, Leonia, N. J. 10
A. Maciuika, Chicago, Ill. 6
E. Moliénė, Union Lake, Mi. . . . 6

Po \$3.00 aukojo:

M. Palubinskas, Hartford, Conn.
E. Paukštys, Elizabeth, N. J.
P. Rainienė, Brooklyn, N. Y.
G. Kudirka, Linden, N. J.
J. Butėnas, Chicago, Ill.
J. Žvirblis, Brooklyn, N. Y.
Mrs. L. Bulka, Brooklyn, N. Y.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

ROCHESTER, N. Y.

Jonas ir Viktorija Rimkevičiai, Marija Trilikauskienė ir Albina Baronienė važiavo namo. Automobilį vairavo V. Rimkevičienė. Privažiavusi greitkelį, pasuko prieš judėjimą, todėl į jos mašiną įvažiavo kita mašina. Viktorija vietoj užmušta, jos vyras mirė po 9 dienų. Mirė ir A. Baronienė su M. Trilikauskiene.

Numatoma pastatyti 26 akvariumai, taip pat vitrinos su vandens gyvūnų ir paukščių iškamšomis. Būsią nemaža žinduolių - ruoniai, kotikai, delfinai, banginio griaučiai.

Šio muziejaus statybai paskirtos milžiniškos sumos - įrengti keleto kilometrų vamzdynams, dešimtims siurblių, recirkuliaciniams baseinams, šaldymo - šildymo sistemoms. Muziejaus direktore numatoma Bronė Elertienė. Trakų Pilies atstatymo kaštai, kaip praėjusiais metais pasakyta besilankantiems Amerikos lietuviams, ne tik išmokėti, bet dabar neša didelį pelną, kas, tur būt, įgalina šitokius planus.

ĮVAIRIOMS PROGOMS GĖLIŲ GAUSITE

ALICE'S FLOWER SHOP

107-04 JAMAICA AVENUE, RICHMOND HILL, N. Y.

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454. Vakare 835-4149.

ČIA RASITE NUOŠIRDŲ LIETUVIŠKĄ PATARNAVIMĄ.

Vienybė, 1975 m. sausio 24 d.

Trumpai iš visur

VLIKO FINANSINĖ APYSKAITA

VLIKo finansinę apyskaitą puse dyje referavo vicepirm. A. Vakselis. Kontrolės komisijos aktą perskaitė Tarybos narys A. Skėrys.

Išlaidų apyskaita - \$36,020.99 patvirtinta Vliko plenumo New Yorke 1974 m. gruodžio 21 d.

Bendriniam reikalams: patalpų nuomai, raštinės personalo atlyginimui, raštinės medžiagai, paštui, telegrafui, telefonui, kelionėms ir nenumatytoms išlaidoms išleista - \$10,160.33; leidiniams - \$13,037.47; radijo transliacijoms - \$9,803.00; ypatingoms išlaidoms - Brazinskių bylai, Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijai Helsinky - \$2,115.19.

- Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Jersey klubas rengia užgavėnių balių vasario 8, šeštadienį, 7 v. v. Lietuvių Laisvės salėje, 269 2nd St., Elizabeth, N. J. Pro-

gramoje: muzikas Vyt. Strolia su pažindins su prof. Juozu Žilevičiaus kuryba, solistė Angelė Kiaušaitė padainuos. Vėliau pietūs ir šokiai. Pelnas prof. J. Žilevičiaus vedamam Lietuvių Muzikologijos Archyvui paremti.

Anatolijus Kairys praneša kad jis nuo šių metų sausio 2 dienos pasitraukė iš "Į Laisvę" žurnalo redakcinio kolektyvo ir iš Lietuvių Fronto bičiulių vyriausios tarybos nario pareigų. Priežasties nenurodė.

Dr. Petras Vileišis iš Waterbury, Conn., per New Yorką išvyko ilgsnei kelionei į Floridą ir į Californiją.

ADOLFAS MEKAS PARYŽIUJE

Newyorkietis filmininkas Adolfas Mekas praėjusias kelias savaites praleido Europoje, daugiausia Paryžiuje. Jau keli metai Mekas dėsto filmo meną upstate New York kolegijoj.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

Juozas Kavaliauskas

LICENSED PENNSYLVANIA AND NEW JERSEY

1601 S. SECOND STREET

PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: DEwey 4-5136

Charles J. Roman Funeral Home

WILLIAM H. BEARD, SUPERVISER

1113 MT. VERNON ST., PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: POplar 5-4110

M. P. Ballas Funeral Home

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211

NOTARY PUBLIC

Tel. STagg 2-5043

DAVENPORT 6-1658

ESTABLISHED 1941

Kodis Funeral Home

63-06 FLUSHING AVE., MASPETH, NEW YORK

Augst W. Kodis

Edward A. Kodis

Joseph Garszva

UNDERTAKER AND EMBALMER

JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

[VIENYBĖ]

“Lietuvių ekonominė ateitis” bus pagrindinė tema LITO korporacijos ruošiamam metiniam susirinkime, kuris įvyks Kultūros Židiny vasario 1 d. 4 val. p. p. Įėjimas ir vaišės - nemokamai. Pasitikslinus patirta, kad tema liečia lietuvių kilmės amerikiečius, ne lietuvius, kaip skelbiama.

A. Svedarskas, ilgametis Vienybės skaitytojas ir rėmėjas Amsterdam, N. Y. ir šiemet atsiuntė \$98.00, apmokėdamas 14 skaitytojų prenumeratą 1975 metams. Tai jo dovana savo prieteliams ir artimiesiems gyvenantiems Amsterdam, N. Y. ir apylinkėse, o Vienybei, nuolat ieškančiai naujų skaitytojų, stambi parama. A. Svedarskui, kuris per eilę metų Vienybę taip remia, reikiame gilia padėka.

N. Y. Liet. Dailininkų S-gos susirinkimas įvyko sausio 12, sekmadienį, dail. V. K. Jonyno studijoje. Dalyvavo apie 20 dailininkų. Kalbėta gauti naujų narių.

Svarstymam, kaip paminėti Čiurlionio 100 metų sukaktį. Kalbėta einamaisiais reikalais, pasisakyta dėl LB rengiamos šeštosios dailės parodos.

Užgavėnių kaukių balius, rengiamas vasario 8, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Rengėjai New Yorko ateitininkai. Įdomiausiasis kostiumais, kaukėmis pasipuošę gaus tris vertingas premijas.

Meko teatro repertuaras

Poeto Jono Meko Anthology Film Archives kasdien pateikia rinktinę programą. Suinteresuoti gali ją gauti, parašę AFA, 80 Wooster St., New York, N. Y., ar paskambinę 226-0010. Iš įdomesnių filmų pažymėtini 1.22,75 S. Eisenstein “Potemkin”, 1.24 “Ivan Grozny”, abi dalys, 1.25 - Video - programą, 1.27 - naujosios muzikos koncertas - Henry Flint su grupe ir t. t. Vasario 6 bus kartojami pačio Jono Meko “Dienoraščiai”. Filminės pastabos ir apybraižos apima 1964 - 69 metus. Juose nemaža lietuvių išeivių gyvenimo nuotraukų.

Rūpinasi filmų paruošimu

Amerikos Lietuvių Fondacijos direktorių tarybos posėdis įvyko sausio 16 New Yorko, Soho. Buvo svarstomi filmų paruošimo projektai: “Vilniaus senamiestis”, “Lietuviai kūrėjai”, Video - “Kanklės ir birbynė” - muzikinis duetas, atliekantis lietuviškas dainas ir kompozicijas. Imtasi žygių užpirkti Lietuvos Kino Studijos paruoštus filmus apie Čiurlionį, lietuvių kalba, tikslu juos dubliuoti angliškai. Amerikos Lietuvių Fondacijos pagrindinis tikslas - propaguoti Lietuvos kultūrą Amerikoje, Amerikos Lietuvoje. Ji buvo įsteigta 1962 metais.

Atvelykio popietę, jau virtusią tradiciniu renginiu, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Yorko klubas šiemet rengia per Atvelykį, balandžio 6 d. Kultūros židinyje.

Amerikos Lietuvių Fondacija 1975-76 sezonui kviečia Aldoną Dvarionaitę, tarptautinio masto pianistę. Suinteresuoti jos koncertais lietuviškų kultūrinių organizacijų vadovai kviečiami nedelsiant kontaktuoti ALF, Bx 172, Great Neck, N. Y. 11023.

“Pėdos Mirties Zonoje”, parašyta Elenos Juciūtės, pergyvenusios Gulago ir teroro dienas Lietuvoje, neseniai Brooklyne išleido šaulių Kuopa pasivadavusi Simo Kudirkos vardu. 10 dolerių knyga gaunama pas K. Bačiauską.

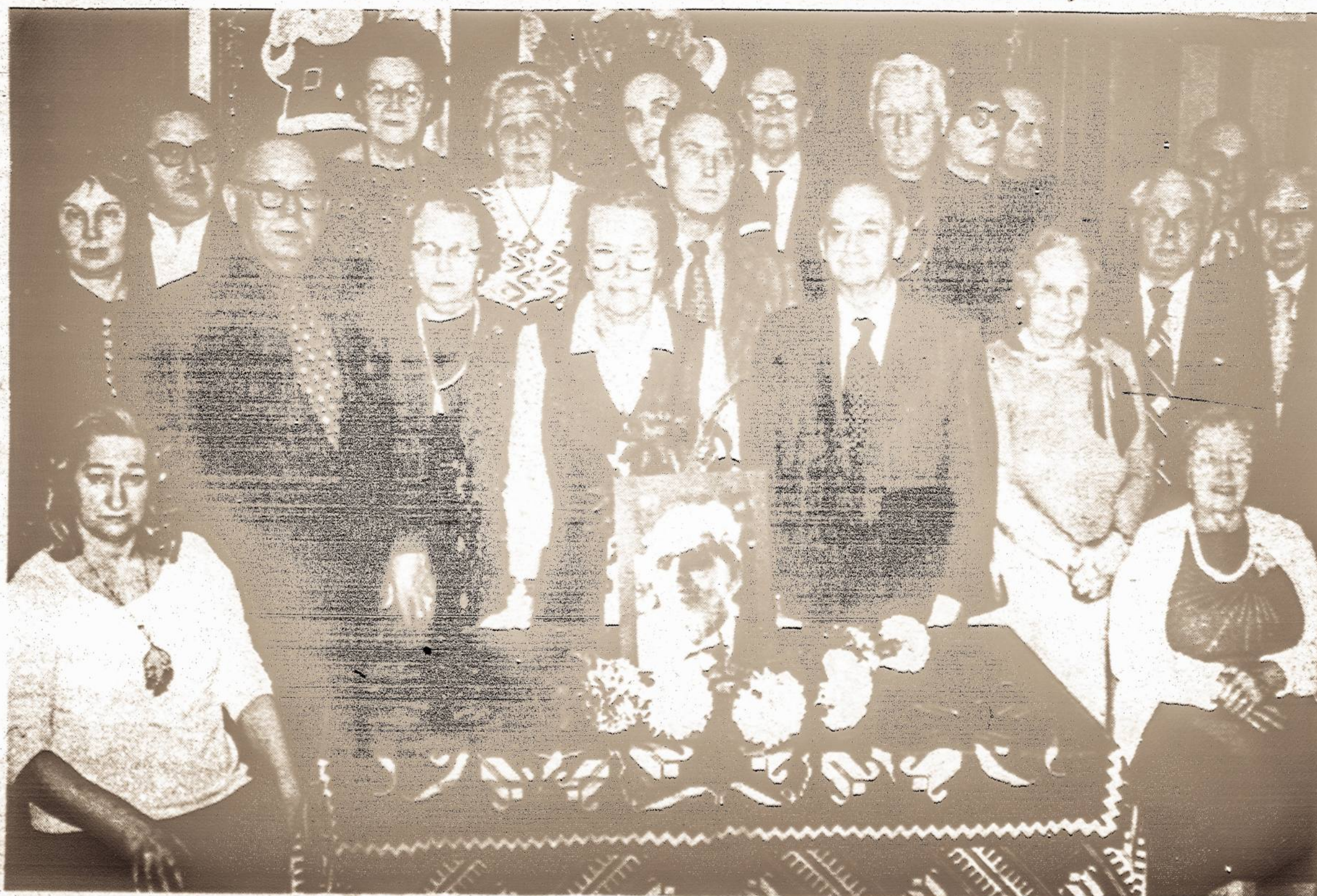
Alice Zupkus, Woodhaveno gėlių krautuvės savininkė, išvyko porai savaitių pas savo dukrą New Brunswick, Kanadoje.

ATSISVEIKINO SU JONU VILKAIČIU

Kadangi Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 Kuopos nariai, su kuriais glaudžiai dirbo per Naujus Metus miręs žurnalistas Jonas Vilkaitis, neturėjo progos su velioniu atsisveikinti, jie tą atsisveikinimą surėngė savo eiliniame susirinkime sausio 12 d. Fifi salėje.

Užbaigus susirinkimą, apie velionį kalbėjo Kuopos pirmininkė Bronė Spūdienė, o Jonas Gaidys paskaitė Vilkaičio biografiją iš Lietuvių Enciklopedijos. Savo prisiminimų apie Vilkaitį ir jo veiklą Lietuvoje papasakojo rašytojas Juozas Petrėnas. Minėjimo metu stalą puošė gėlėmis apsuptas Jono Vilkaičio portretas, kurį specialiai tai progai Vienybėje išdėdino Salomėja Narkėliūnaitė.

Sekančiame savo susirinkime, po mėnesio, LLD 7 Kuopos nariai prisimins savo garbės narį prof. Steponą Kairį jo dešimties metų mirties proga.

Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 Kuopos valdyba ir nariai, dalyvavę atsisveikinime su Jonu Vilkaičiu, prie jo portreto.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Vienybė, 1975 m. sausio 24 d.

Išvyksta. Apolinaras Sinkevičius, iki šiol buvęs Moscow News korespondentu prie Jungt. Tautų, vasario 2 d. grįžta į Lietuvą. Nuotraukoje Sinkevičius su Prancūzijos ir Skandinavų spaudos atstovėmis Jungt. Tautose.

Atvyksta. Sausio 26 d. iš Lietuvos su žmona atskrenda Jonas Lukoševičius, ilgametis Gimtojo Krašto redaktorius, kuris perims Moscow News korespondento pareigas iš į Lietuvą grįžtančio Sinkevičiaus. Ankčiau šias pareigas ėjo Robertas Žiugžda, istorikas-profesorius, ir žurnalistas Albertas Laurinčiukas, dabartinis Vilniaus Tiesos redaktorius. Lukoševičius su grupe turistų lankėsi Amerikoje ankčiau, palikdamas gerus išpūdžius. Nuotraukoje su S. Narkėliūnaitė, jai lankantis Vilniuje.